Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite: Lausuntopyyntö 16.9.2026 (LVV-U/77171/2026)

Lausunto Metsähallituksen Ebba-merituulivoimahankkeen sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Asian tausta

Tiivistelmä arviointiohjelmasta:
”Metsähallitus suunnittelee Ebba-merituulivoimahanketta hallinnoimalleen Suomen yleiselle vesialueelle Perämerelle Raahen kaupungin ja Pyhäjoen kunnan alueelle yli 20 kilometrin etäisyydelle rannasta. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa enintään 90 tuulivoimalan merituulivoimapuisto, jossa yksittäisen voimalan kokonaiskorkeus on enintään 390 metriä merenpinnasta ja voimalan teho on enintään 30 megawattia (MW). Arviolta tuulivoimapuisto tuottaisi uusiutuvaa energiaa yhteiskunnan tarpeisiin noin 1 400 megawatin kapasiteetilla arviolta 5 500 gigawattituntia (GWh) vuodessa. Tuulivoimaloilla tuotettava sähkö siirretään merikaapeleilla mantereen sähköverkkoon. Maalla sähkö siirretään sähköaseman ja voimajohdon avulla kantaverkkoon tai teollisuuden käyttöön.

Tämä YVA-menettely sisältää kaapeleiden maihinnousun, rannan sähköasemat sekä ilmajohdot valtakunnan verkkoon. Merituulivoimalat, merisähköasema ja merikaapelit rantaviivaan asti arvioidaan omassa YVA-menettelyssään.

Hankkeen YVA-menettelyssä tarkastellaan kolmea voimajohdon toteutusvaihtoehtoa SVE1, SVE2 ja SVE3 sekä hankkeen toteuttamatta jättämistä VE0. Voimajohtovaihtoehto SVE1 rantautuu Raahen Kuljunlahdelle Lankasenkankaan eteläpuolelle, SVE2 Pyhäjoen Hanhikivenniemeen ja SVE3 Pyhäjoen Härkälahdelle Sunin alueelle. Vaihtoehdossa SVE1 merituulivoimapuistossa tuotettua sähköä hyödynnetään alueen teollisuustoiminnassa, ja vaihtoehdoissa SVE2 ja SVE3 sähkö siirretään kantaverkkoon. Kaikilla vaihtoehdoilla on vaihtoehtoisia reittilinjauksia eli alavaihtoehtoja, lisäksi vaihtoehdolla SVE1on kaksi vaihtoehtoista sijaintia merikaapelin rantautumiselle, ja vaihtoehdolla SVE2 kaksi vaihtoehtoista sijaintia merikaapelin rantautumiselle sekä kolme vaihtoehtoista sijaintia rantaan rakennettavalle sähköasemalle. Sähkönsiirto toteutetaan 400 kilovoltin (kV) voimajohdolla.”

”Suunnitellun voimajohtohankkeen selvitettäviä vaikutustyyppejä ovat:
• maankäyttö ja yhdyskuntarakenne

- luonnonvarojen hyödyntäminen
- ilmasto
- maisema, kulttuuriympäristö ja arkeologinen kulttuuriperintö
- liikenne
- maa- ja kallioperä
- pohja- ja pintavedet sekä kalasto
- kasvillisuus ja luontotyypit
- linnusto ja muu eläimistö
- Natura- ja muut luonnonsuojelualueet
- ihmisten elinolot ja viihtyvyys sekä virkistyskäyttö ja metsästys
- melu ja tärinä sekä sähkö- ja magneettikentät
- elinkeinotoiminta ja aluetalous, sekä;
- yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.”

Lausunto

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on tutustunut nähtävillä olleeseen aineistoon ja kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta. Lausunto keskittyy Raahen alueelle sijoittuviin vaihtoehtoihin ja niiden vaikutuksiin.

Ohjelmassa on tuotu hyvin esille suunniteltavat vaihtoehdot ja tunnistettu hankkeen mahdollisia vaikutuksia.

YVA-menettelyssä tulee tarkastella suunnitellulle hankkeelle erilaisia toteuttamisvaihtoehtoja, jotta voidaan aidosti selvittää ja vertailla erilaisten toteuttamistapojen vaikutuksia sekä pyrkiä löytämään vähiten kielteisiä vaikutuksia aiheuttava vaihtoehto. Nyt esitettyjen vaihtoehtojen lisäksi olisi ollut mielenkiintoista tarkastella myös vaihtoehtoa, jossa sähkönsiirto toteutettaisiin maakaapelointina, mikäli tämä olisi teknisesti toteutettavissa. Vaihtoehtoisesti ohjelmassa olisi voitu perustella, miksi maakaapelointia ei ole otettu tarkasteltavaksi vaihtoehdoksi.

Ohjelmassa esitetään sähkönsiirrolle kolme päävaihtoehtoa, joista ensimmäinen (SVE1) rantautuisi Raahen alueelle ja vaihtoehdot SVE2 ja SVE2 Pyhäjoelle. Vaihtoehdossa SVE2a ja SVE2b voimajohdon linjaus kulkisi osin myös Raahen alueen kautta, Piehinginjoen yli. Vaihtoehtojen SVE2 a ja b kohdalla tuleekin huomioida meneillään oleva Piehinginjoen kunnostushanke. Tarkemmin Piehinginjoen valuma-alueselvityksestä ja kunnostushankkeesta voi tiedustella Raahen kaupungilta tai Lapin Elinvoimakeskukselta.

Esillä olleiden vaihtoehtojen osalta nähdään positiivisena, että hankkeessa pyritään hyödyntämään myös muiden alueella vireillä tai suunnitteilla olevien hankkeiden yhteisiä johtokäytäviä tai muutoin yhteistä infraa. Toisaalta tulee tunnistaa myös se riski, että vaihtoehdot, jotka tukeutuvat hankkeisiin, joista ei ole tehty investointipäätöksiä, eivät välttämättä ole tosiasiallisesti hyödynnettävissä.

Kuten hankelistauksesta ilmenee, Raahen tehdasalueen ympäristössä on runsaasti vireillä olevaa suunnittelua sekä jo toteutunutta teollista toimintaa. Hankelistauksesta vaikuttaisi kuitenkin puuttuvan Hallan merituulivoimapuiston Raahen tehdasalueelle sijoittuva sähkönsiirron rantautumisvaihtoehto. Lisäksi listaukseen tulee korjata, että Ketunperän ja Kopsa III:n tuulivoimapuistot ovat edenneet rakentamisvaiheeseen. SSAB:n tehdasalueen laajennuksen osayleiskaavan laadinnan yhteydessä tavoitteena on ollut mahdollistaa vedyn tuotanto Aunolanperän alueella lähellä rantautumisvaihtoehtoa SVE1. Rantautumisvaihtoehdon SVE1 läheisyydessä sijaitsee myös Laivan kaivoksen olemassa oleva purkuputki merelle, jota ei ole mainittu ohjelmassa.

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että vaikka vaihtoehto SVE1 sijoittuu vahvasti teollisten toimintojen läheisyyteen ja edellyttää vain vähäisessä määrin uuden johtokäytävän rakentamista, on tehdasalueen lähiympäristössä viime vuosina tehtyjen selvitysten perusteella tunnistettu runsaasti luontoarvoja, jotka tulee ottaa arvioinnissa huomioon.

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen pitää tärkeänä, että sähkönsiirto pyritään mahdollisuuksien mukaan sijoittamaan alueille, joilla maankäyttö on jo teollisuuden käytössä. Suunnittelussa tulisi välttää uusien luontoalueiden ottamista teolliseen käyttöön, puuston vähentymistä sekä luonnon tarpeetonta pirstoutumista. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee tunnistaa, mitä alueen ympäristölle merkitsisi se, että kaikki suunnitellut hankkeet toteutuisivat ja että jokainen suunniteltu merituulivoimapuisto rantautuisi tälle rannikkoalueelle.

Lopuksi ympäristönsuojeluviranomainen pitää toteutetun ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikataulua ja etenemisjärjestystä erikoisena sekä katsoo suunnitelman olevan tältä osin ristiriidassa YVA-ohjelman tarkoituksen kanssa. Ohjelmassa tulisi kuvata toteutettava hanke, tarkasteltavat vaihtoehdot, tunnistetut vaikutukset sekä se, miten ja missä laajuudessa vaikutuksia tullaan selvittämään. Lisäksi ohjelmassa tulisi kuvata, miten hankkeesta tiedotetaan ja miten sidosryhmiä osallistetaan. Nyt ohjelman aikataulusta kuitenkin ilmenee, että selvitykset on jo toteutettu. Tämän vuoksi viranomaisilla ei ole ollut todellista mahdollisuutta lausunnoissaan arvioida suunniteltujen selvitysten asianmukaisuutta ja riittävyyttä ennen niiden toteuttamista.